

PAŹDZIERNIK
2023

NEWSLETTER

Informacje
dla sportowców,
trenerów i działaczy
polskich związków
sportowych

POLADA
Polska Agencja Antydopingowa

**GRAMY
FAIR**
#NIEdopingu

POLADA

Polska Agencja Antydopingowa

Raport antydopingowy

nr 10/2023

(1-31 października)

WARSZAWA GOSPODARZEM HISTORYCZNEGO SZCZYTU ANTYDOPINGOWEGO

W Warszawie, w dniach 9- 10 października 2023 roku, odbył się pierwszy w historii Szczyt Antydopingowy Europy Środkowej i Wschodniej. Wzięło w nim udział ponad 70 ekspertów w zakresie zwalczania dopingu w sporcie, reprezentujących aż 26 państw. Zaproszenie do Polski przyjęli przedstawiciele rządów, a także Prezydent Światowej Agencji Antydopingowej (WADA) Witold Bańka i Dyrektor Generalny WADA Olivier Niggli. Szczyt został zorganizowany przez Ministerstwo Sportu i Turystyki oraz Polską Agencję Antydopingową (POLADA).

Podczas szczytu zasugerowano, aby POLADA pełniła rolę koordynatora organizacji antydopingowych z Europy Środkowej i Wschodniej. POLADA będzie ściśle współpracować z pozostałymi krajowymi organizacjami antydopingowymi w regionie, aby zapewnić wspólny głos krajów Europy Środkowo-Wschodniej w kwestiach antydopingowych. Umożliwi skuteczną reprezentację regionu na forach międzynarodowych. W najbliższej przyszłości region będzie musiał skupić się na aktualizacji Światowego Kodeksu Antydopingowego, a także przygotować się do prowadzenia skutecznej współpracy na forach takich jak Europejski Komitet Ad Hoc ds. WADA (CAHAM) Rady Europy, konferencja państw-stron konwencji UNESCO o zwalczaniu dopingu w sporcie oraz grupa doradcza ekspertów krajowych organizacji antydopingowych przy WADA.

Podczas szczytu oficjalnie ogłoszono, że rolę gospodarza kolejnego Szczytu Antydopingowego Europy Środkowej i Wschodniej powierzono krajowej organizacji antydopingowej z Rumunii.

Uczestnicy szczytu podczas obrad podkreślili znaczenie współpracy międzynarodowej, skuteczność postępowań opartych na działalności dochodzeniowej, a także rolę edukacji oraz angażowania zawodników w walkę z dopingiem. Szczyt stworzył fundament dla bardziej zdecydowanego, ujednoczonego i aktywnego podejścia do zachowania uczciwości w sporcie. Zaangażowanie delegatów oraz efekty tego spotkania na szczycie stanowią pozytywny precedens dla przyszłych wysiłków na rzecz czystego i uczciwego sportu we wszystkich częściach świata.

KONGRES MEDYCyny SPORTOWEJ Z UDZIAŁEM ZESPOŁU NAUKOWEGO POLADA

W dniach 19-21 października odbył się XII Kongres Medycyny Sportowej Europejskiej Federacji Stowarzyszeń Medycyny Sportowej (EFSMA). Jednym z ważnych elementów Kongresu był dla Polskiej Agencji Antydopingowej panel o dopingu w sporcie. Wziął w nim udział dyrektor POLADA dr Michał Rynkowski. Współprowadzącymi sesję byli także przewodniczący Zespołu Naukowego POLADA dr n. farm. Andrzej Pokrywka a także prof. Jerzy Smorawiński, współtwórca polskiego systemu antydopingowego.

Zagadnienia antydopingowe są w programie specjalizacji z medycyny sportowej. A na całym świecie, przy okazji podobnych kongresów, organizowane są sesje dotyczące problematyki antydopingowej.

Jedną z prelekcji poprowadził dr Jonas Saugy z Uniwersytetu w Lozannie, reprezentujący centrum eksperckie Research and Expertise in anti-Doping sciences, z którym Zespół Naukowy POLADA regularnie współpracuje. Co ciekawe, 7 lat temu, podczas Kongresu Polskiego Towarzystwa Medycyny Sportowej, który także odbywał się we Wrocławiu, wykład wygłosił tata tegoż gościa, prof. Martial Saugy. To jeden z najwybitniejszych ekspertów antydopingowych w historii, m.in. współtwórca Paszportu Biologicznego Sportowca.

We Wrocławiu Zespół Naukowy był reprezentowany przez dr inż. Olę Suratę z Zakładu Fizjologii Żywienia i Dietetyki Instytutu Sportu-Państwowego Instytutu Badawczego, dr hab. n. med. Martę Nowacką – Chmielewską ze Śląskiego Uniwersytetu Medycznego i Akademii Wychowania Fizycznego w Katowicach oraz dr Magdalenę Żmudę-Pańkę z Akademii Wychowania Fizycznego w Krakowie.

ZESPÓŁ NAUKOWY POLADA Z NOWYM NAUKOWCEM W SKŁADZIE

Zespół Naukowy POLADA decyzją dyrektora Agencji został powiększony. Do Zespołu, na wniosek przewodniczącego, dołączyła dr Magdalena Żmuda-Pałka z Akademii Wychowania Fizycznego w Krakowie.

Dr Żmuda – Pałka w swoich pracach badawczych zajmuje się socjologicznym ujęciem zjawisk w obszarze sportu, w tym takich jak wykluczenie czy doping. „Korzystanie przez sportowców z niedozwolonych środków dopingujących jest formą dewiacji w sporcie, oszustwem. Często wynika z uwarunkowań społecznych, co wpływa na całe środowisko sportowe. Wspierając działania antydopingowe kształtujemy prawdziwy i uczciwy sport. True sport is real sport” – tłumaczy dr Magdalena Żmuda – Pałka.

Zespół Naukowy POLADA to interdyscyplinarny zespół naukowców zajmujący się pozyskiwaniem, interpretacją oraz dostarczaniem danych dotyczących zwalczania doping w sporcie.

Rolą Zespołu jest m.in. inicjowanie i prowadzenie badań naukowych dotyczących szeroko pojętej problematyki antydopingowej, wraz z partnerami i naukowcami współpracującymi przy realizacji konkretnych projektów. Zespół Naukowy POLADA został powołany w 2023 roku. Kadencja trwać będzie 3 lata. Zespół ma formułę otwartą i w każdej chwili możliwe jest uzupełnienie składu o nowych członków. Obecnie Zespół składa się z sześciorga naukowców.

10 LAT DYSKWALIFIKACJI DLA KENIJCZYKA TITUSA EKIRU

Athletics Integrity Unit (AIU) poinformowała o 10-letniej dyskwalifikacji Kenijczyka Titusa Ekiru, szóstego najszybszego maratończyka wszech czasów. Powodem tak wysokiej kary był doping i fałszowanie dokumentacji medycznej.

Jak ustalono w toku śledztwa, Ekiru wszedł w zмовę z jednym z kenijjskich lekarzy, który wielokrotnie podawał fałszywe informacje na temat wyników badań sportowca. Kenijczyk w 2021 roku dwukrotnie uzyskał pozytywny wynik testu na obecność zabronionych substancji w próbkach moczu, po zwycięstwie w maratonach w Mediolanie i Abu Zabi.

31-latek z Afryki zwrócił się później o pomoc do lekarza, który dostarczał zakazane produkty, aby zfałszować dokumentację szpitalną w celu wyjaśnienia jego wizyt, które nigdy nie zostały zarejestrowane.

DYSKWALIFIKACJA DLA TENISISTY JENSONA BROOKSBY

ZA BŁĘDY DOTYCZĄCE DANYCH POBYTOWYCH

Amerykański tenisista Jenson Brooksby jest kolejnym sportowcem, który na przestrzeni 12. miesięcy trzykrotnie naruszył obowiązki związane z podawaniem danych pobytowych w systemie ADAMS. Długość kary dyskwalifikacji orzeczono na 18 miesięcy .

Co prawda w poczet kary zaliczono mu okres tymczasowego zawieszenia, które obowiązywało od lipca 2023 roku, ale i tak będzie mógł powrócić do rywalizacji na zawodowych kortach dopiero po 4 stycznia 2025 roku. Dzięki dobrym wynikom Amerykanin wspiął się na 33. miejsce w światowej klasyfikacji.

Aktualnie jest 301. raketą globu, ale pod koniec stycznia 2024 roku wypadnie z zestawienia. Bycie wybitnym sportowcem niesie ze sobą szereg obowiązków – także dotyczących kontroli antydopingowej. Niestety coraz częściej słyszymy o zaniedbaniach, które prowadzą do nałożenia kar.

USADA KOŃCZY WSPÓŁPRACĘ Z UFC

Szef Amerykańskiej Agencji Antydopingowej (USADA) Travis Tygart potwierdził, że zakończy ona współpracę z UFC od 1 stycznia 2024 roku. Prawdopodobnie podłożem konfliktu stał się planowany powrót do oktagonu Conora McGregora.

Irlandczyk zdaniem USADA powinien wrócić do rywalizacji dopiero po przedstawieniu dwóch negatywnych wyników testów i być kontrolowanym co najmniej przez 6 miesięcy, tymczasem władze organizacji postanowiły zignorować obowiązujące dotychczas procedury. Travis Tygart nie ukrywa też krytyki związanej z takim obrotem spraw: „Jesteśmy rozczarowani,

że zawodnicy UFC, którzy są niezależnymi wykonawcami, nie będą mogli liczyć na program, który pozwalał uznawać walki w oktagonie za czyste oraz sprawiedliwe. Posunięcie UFC zagraża ogromnemu postępowi, jaki dokonał się w tym sporcie podczas współpracy z USADA”.

MISTRZOSTWA INDII POD ZNAKIEM DZIWNEGO FINISZU

O zadziwiających sytuacjach w sportowej rywalizacji w Indiach już informowaliśmy, ale wciąż pojawiają się kolejne warte odnotowania. Bieg na 5000 metrów mężczyzn podczas 62. mistrzostw Indii w lekkiej atletyce przejdzie bowiem do historii jako jeden z najdziwniejszych.

Sześciu biegaczy biegnących na jego czele wbiegło razem na ostatnią prostą, jednak żaden z nich nie wykazywał ochoty na wygraną. Powodem prawdopodobnie była kontrola antydopingowa, którą zapowiedziano u zwycięzcy biegu. Ostatecznie „najodważniejszym” i najszybszym biegaczem tej niecodziennej rywalizacji został Murli Gavit (14:08.49),

a tuż za nim linię mety przekroczyli Gaurav Mathur (14:08.54) i Sachelal Patel (14:08.56). Różnica pomiędzy zwycięzcą a szóstym zawodnikiem na mecie wyniosła jedynie 0,25 sekundy!

LUCA ZANASCA Z POZYTYWNYM WYNIKIEM NA STANOZOLOL

Jak poinformowały włoskie media, powołując się na krajową agencję antydopingową (NADO Italia), w próbcie 40-letniego byłego kolarza zidentyfikowano stanozolol – steryd anaboliczno-androgenny przyjmowany w celu przyrostu masy mięśniowej.

Ciekawostką jest to, że Luca Zanasca od kilku sezonów rywalizuje już tylko w ramach sportu, gdzie zawodnicy rywalizujący w kolarstwie siadają na specjalnie przygotowany rower stacjonarny. Zawodnikowi Team Castelli pb Elite Esports grozi nawet 4-letnia dyskwalifikacja, a ponieważ we Włoszech doping

jest traktowany jako przestępstwo kryminalne, musi się liczyć także z możliwymi zarzutami karnymi.

SPRAWA JULII JELISTRATOWEJ W TRYBUNALE ARBITRAŻOWYM DS. SPORTU

Międzynarodowa Agencja Kontroli Antydopingowej (ITA) przekazała do Trybunału Arbitrażowego ds. Sportu (CAS) sprawę ukraińskiej triathlonistki Julii Jelistratowej. Kwestią do rozstrzygnięcia pozostawały próbki pobrane od zawodniczki w dniu 5 czerwca 2021 r. w ramach Pucharu Europy rozgrywanego w Ukrainie oraz te pobrane przez ITA, na zlecenie MKOl, w dniu 23 lipca 2021 r. w Tokio.

Ich analiza przyniosła niekorzystne dla zawodniczki wyniki analityczne pod kątem rekombinowanej erytropoetyny. Po wysłuchaniu stron i rozważeniu pisemnych oświadczeń i dowodów,

CAS stwierdził, że zawodniczka dopuściła się naruszenia przepisów antydopingowych i zdecydował o nałożeniu kary dyskwalifikacji na okres 5. lat, począwszy od dnia 25 lipca 2021 r. do dnia 24 lipca 2026 r.

6 LAT Dyskwalifikacji dla nigeryjskiego sprintera Divine Oduduru

Nigeryjski sprinter Divine Oduduru został zawieszony na 6 lat w wyniku wyroku Światowego Trybunału Dyscyplinarnego Lekkoatletyki. Trybunał zbadał zarzuty dotyczące jego dwóch potencjalnych naruszeń przepisów antydopingowych zgłoszonych przez Jednostkę ds. Uczciwości w Lekkoatletyce (AIU).

Ustalenia trybunału doprowadziły do uznania Oduduru za winnego zarówno posiadania, jak i używania lub usiłowania użycia wielu substancji zabronionych. Udowodniono mu też powiązania z rodaczką Blessing Okagbare (zdyskwalifikowaną wcześniej na 11 lat).

Warto zauważyć, że sam Oduduru nie uzyskał pozytywnego wyniku testu na obecność jakichkolwiek zakazanych substancji, natomiast wiedza o naruszeniach przepisów pochodzi m.in. z korespondencji zawodnika prowadzonej na WhatsAppie.

O CO CHODZI ZE SNUSEM?

Stowarzyszenie Zawodowych Piłkarzy w Anglii (PFA), we współpracy z Uniwersytetem w Loughborough, rozpoczęło badania nad wykorzystaniem snusu w futbolu. Choć sam środek należy do substancji uzależniających, rośnie zainteresowanie jego regularnym stosowaniem wśród zawodowych piłkarzy.

Snus jest niefermentowanym wyrobem tytoniowym pochodzącym ze Szwecji. Przygotowywany jest z mieszaniny wysuszonych liści tytoniu i soli, którą nawilża się gorącą parą wodną. Występuje w małych paczuszkach, podobnych do torebek z herbatą, które pakowane są w okrągłe pudełeczka, co idealnie widać poniżej. Produkt ten umieszcza się pod wargę, gdzie następuje wchłanianie go do krwiobiegu. Snus może być używany jako bezdymna alternatywa dla papierosów, ale w porównaniu do nich zawiera zdecydowanie większe ilości nikotyny. Wiąże się to z szybkim uzależnieniem oraz chorobami serca, jamy ustnej i – przy dłuższym stosowaniu – zmniejszoną wydajnością fizyczną. Zarówno w UE (poza wspomnianą Szwecją), jak i w Wielkiej Brytanii czy Australii, produkcja i dystrybucja snusu są zabronione. Może się nasunąć pytanie, że skoro zmniejsza możliwości motoryczne, to dlaczego gracze po tę substancję sięgają? Jako że zawiera nikotynę, snus działa uspokajająco i może poprawiać samopoczucie. Co silniejsze warianty mogą przyczynić się nawet do fizycznego pobudzenia. Dlatego też PFA zdecydowała się na przeprowadzenie kompleksowych badań wraz ze specjalistami z zakresu medycyny z uczelni w Loughborough. W marcu stowarzyszenie wydało oświadczenie, w którym poinformowało, że anonimowi gracze zgłaszają się z problemami uzależnienia od snusu.

W ramach badania naukowcy mają rozmawiać z piłkarzami, którzy używają na co dzień snusu, a także z personelem medycznym pracującym w klubach. Będą również zbierać dalsze dane poprzez ankiety udostępniane członkom PFA, badając wpływ tej używki na zachowanie i parametry fizyczne wśród profesjonalnych graczy. Na łamach The Athletic wypowiedział się w tej kwestii doktor Michael Bennet, dyrektor PFA do spraw zdrowia psychicznego zawodników. Choć sprzedaż samego środka jest nielegalna w Anglii, jego spożywanie jest legalne i nie narusza żadnych przepisów antydopingowych. Kilku piłkarzy Premier League, jak Victor Lindelöf czy Emil Krafth (swoją drogą Szwedzi), ale również Jamie Vardy przyznali się do zażywania snusu w przeszłości.

Co ciekawe, już w 2012 roku, podczas Kongresu Naukowego Polskiego Towarzystwa Medycyny Sportowej w Poznaniu, pracownicy ówczesnego Zakładu Badań Antydopingowych Instytutu Sportu, przedstawili wyniki badań prowadzonych pod kierunkiem obecnego przewodniczącego Zespołu Naukowego POLADA, na temat rozpowszechnienia stosowania nikotyny w populacji polskich sportowców. Piłka nożna, obok zapasów, siatkówki i podnoszenia ciężarów, należała do sportów, których reprezentanci mieli najwyższe stężenia nikotyny w swoich organizmach.

Do zobaczenia

w listopadzie!

POLADA
Polska Agencja Antydopingowa

